

bil med tem domá ali je morda še. Deček vrnivši se pové, da ga domá ves popoldan ni bilo.

„Nerazumljivo“ — majé M. z glavo — „in neprijetno. Denar moram poslati, da sem mož beseda.“

Pri tem mu šine misel v glavo: „kaj, ko bi bil Bugar denar vzel in ž njim ušel?“ Al to misel zavrne isti hip, kajti zavoljo 4000 gold. Bugar ne bo popustil rodovine, katero tako rad ima. Tudi ima toliko premoženja, da se ta znesek ž njim lahko pokrije. Natolcevanje je tedaj abotno. Zato gre in poišče pri znancih denarja, kar mu ga je manjkalo, ter ga odpravi s pošto.

Ko je ravno gotov s tem, se odpro vrata in v sobo stopi Bugar, podpira ga policijski stražnik. Mož je bledega obraza, ima glavo obvezano in po obleki se pozna še kri. Stražnik ga brž posadi na stol, kjer se ves omamljen zgrudi.

„Za Boga, kaj je to?“ — vpraša M. in pokliče brž ljudi, ter ukaže prinesiti vode.

Bugar je tako oslavljen, da ne more jasno govoriti, a vzdiga le roki. Zato se trgovec obrne do stražnika in ta poroča:

„Ko grem po svoji službeni poti skozi veže, skoz katero hodijo tudi drugi ljudje, ker je javna pot, zaslišim iz kleti stok. To se mi čudno zdi, zato odprem vrata, ki so bila le priprta, in najdem pod stopnicami tega-le moža s krvavo glavo. Brž smo ga nekoliko oprali, potem sem ga hotel dati prenesti v bolnišnico, a tega se je branil in le vedno mrmral, kolikor sem razumil, da hoče iti najprej sem. Tako sem ga pripehljal sem, a prav težko, ker je čisto brez vse moči. Najprej je treba mu zdravnika.“

V tem je bilo vse okoli Bugarja, ki se je vidno kviško sklanjal, pa ni mogel pokonci sedeti.

M. stopi k njemu in ga praša:

„Kaj se vam je zgodilo, Bugar? Ste li po stopnicah padli in se pri tem tako pobili?“

Bugar živahno odkima.

„Imate li denar pri sebi?“

Zopet odkima Bugar in se zvrne na stol.

„Nesrečnež, kje je denar?“

Bugar se ves strese pri teh besedah tako, da stražnik reče, naj ga nikar ne izprašuje zdaj, ampak počaka, da bo mogel govoriti.

„Tu gre za 4000 gold., katere je Bugar pri sebi imel“ — opomni M. — „Jaz bi rad izvedel, kje so.“

Potem pojasni s kratkimi besedami stražniku reč, kar je njemu znana.

„Tako?“ — pravi stražnik — „je bil mož morda celó oropan?“

Bugar, ki ta pogovor sliši, živahno prikima, a govoriti ne more. Spravijo ga tedaj domú, kjer so otroci vsi prestrašeni. A zdravnik, ki pride brž, jih pomiri, češ, da rane, ki jih ima na glavi, niso nevarne, in da je oče le zaradi zgube krvi in po strahu tako omamljen. Mir ponoči in pridno pokladanje mrzlih cunj na glavo mu bo že pomagalo toliko, da bo drugi dan govoril in vse lahko povedal.

Se ve, da se je med tem preiskala vsa njegova obleka, a našlo se ni nič družega, kakor par grošev, katere je navadno za potrebo sabo jemal.

Misliti se mora, da so otroci vse storili, kar jim je zdravnik naročil, in ne brez vspeha, kajti ko sem jaz zjutraj po naznanilu policije, ki je med tem pridno po mestu pozvedovala, a nič zvedela, prišel v hišo, sem našel otroke vse objokane in utrujene, a očeta že toliko pri moči, da zdravnik, ki je prišel z mano vred, ni branil mi, pričeti izpraševanje.

„Vi ste bili včeraj napadeni in oropani?“

„Da“ — odgovori še z zeló slabim glasom.

„Kdo vas je napadel?“ — poprašujem dalje.

„Tisti, ki mi je prej denar izplačal“ — je odgovor.

„Blagajnik trgovčev?“ — se čudim jaz.

Bolnik živahno prikima.

„Kako se je to zgodilo?“

„Šel je za mano, me vstavil ob stopnicah, ki peljejo v klet, tam me pahnili doli, potem pa ne vem več, ker sem se tako vdaril na glavo, da sem brž zgubil zavednost.“

„Je li to videl še kdo drug?“

„Ne vem, menda ne, ker je veža temna.“

Po teh odgovorih postane mož tako slab, da se zopet sesede v postelji. Otroci se spusté vsi v jok tako, da se meni premilo stori in odidem. Zdravnik pa zopet zagotovi, da rane niso nevarne in da bo mož čez štirinajst dni že vstal. (Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Slovanski kongres se ima v Moskvo sklicati 19. maja t. l.* Njega namen je rešiti razpore med slovanskimi narodi, zato pride tudi poljsko vprašanje v razpravo. Poseben odsek, kateremu na čelu stojijo profesorji Pipin, Hovajski in Grabovski, dela priprave za kongres. Ako ruska vlada ne bi dopustila kongresa na Ruskem, bode zboroval v Beligradu.

* *Obleko proti ognju* je iznašel inženir Šall, s katero je nedavno na Dunaji naredil očitno skušnjo. Šest velikih kupov drv, poškopljenih s petrolejem, je zažgal in v tej obleki šel skozi vseh 6 kupov. Obleka je narejena iz asbesta, ki ne prepušča nobene vročine.

* *Drug Salomo.* Jako bistroumno razsodbo je izrekel nedavno neki ameriški jurist, sodnik Kent. Neki tat je ukradel iz šatora, kjer je več ljudi spalo, razne dragocenosti. Ker je bil namreč šator iz gumija narejen, ga je z nožem prerezal, skozi luknjo utaknil glavo, desno roko in desno ramo, in v tacem položaji izvršil tatvino. Zagovornik dolgoprstnikov je sicer trdil, da se tatvina tu ni mogla zgoditi, ker je v gumi platno vrezana luknja tako majhna, da notri se splaziti ne more noben človek skozi njo. Al sodnik je bil prepričan, da se je bil tat pregrešil, zato je njega glavo, desno roko in ramo obsodil na dve leti ječe, indejal tatu, da z ostalim truplom naj naredi, kar sam hoče.

Naši dopisi.

Iz Glamoča v Bosni 19. apr. M. — Tretji batalijon našega polka še ta teden v Livno odide in pridete na naše mesto le dve stotini tudi našega polka, in sicer 5. pa 6. Mestni poveljnik livanski general Latterer je iz Livne odšel v Trst in je poveljstvo izročil polkovniku Prigerju. — Vreme imamo jako lepo, mnogo že se dobi pomladanskih cvetic vseh vrst in tudi lastavice so že davno došle. Kmetijstvu je to vreme ugodno in jeli so kmetovalci uže orati in žito, ki se jim je podelilo iz cesarskih žitnic, sejati. Nadejati se je to leto obilnejše žetve nego pretečeno, ko je le malokdo sejal.

Iz Trsta 12. aprila. — Prvemu zboru novega mestnega, resp. deželnega odbora, v katerega je prišlo 49 odbornikov, je predsedoval najstarejši odbornik Hermet, kolovodja lahonov. Starec se ni mogel zdržati, da ne bi bil v govoru svojem pokazal, da se njegova stranka trdovratno drži svojega programa, rekši: „če tudi ima novi mestni odbor nekako predrugačen obraz, smemo vendar upanje gojiti, da novi odbor ne bode zatajil koherence s prejšnjim odborom.“ Lepi prospekti! In res se je bati, da izid novih volitev ni bil tako sijajin „av-

strijski“, kakor se je mislilo v prvem hipu. Prav lahko mogoče je, da o najvažnejših zadevah kakih 8 poslancev, ki se zdaj štejejo v vrsto „Avstrijanov“, pokaže progresove rogove. Zato ne hvaliti dneva pred večerom! Trst je preveč in uže predolgo polaščen. Pol stoletja je preteklo, kar se je v Trstu pod krilom Metternichove vlade na trdne noge postavila italijanska narodna stranka, ki neumorno dela na to, da bi se celo severno in severno vzhodno jadransko primorje podvrglo sceptru skupne nove Italije. Ta stranka se je uže pred letom 1848. vsedla na prestol županstva našega mesta. Nemški trgovci onega časa so bili preslabi, da bi se bili lahonstvu uprli, in ker so videli, da jim to ni mogoče, so se iz kupčijske sebičnosti in dobičkarije združili z lahoni zoper Slované, ki, čeravno jih je po številu bilo več, so bili vendar v političnem in kupčijem oziru tlačeni od Lahov. Metternich je, kakor žalibog predobro znano, imel toliko strahu pred Slovani sploh, da mu je na vsem jadranskem primorju ljubši bil razcvet italijanske propagande, nego da bi bil tlačenim Slovencem le mrvico pravice dovolil in njim narodnost zavaroval. Seme, ki ga je Metternichova sistema sejala, je krvav sad Avstriji rodilo in to tem več, ker tudi po 1848. letu se je na obalah Adrije vzdrževala ona sistema in se stari grehi še trdovratno ponavljali. Da! celó to, da je Avstrija izgubila Lombardijo, Beneško in z 100 milijoni gold. zidane trdnjave ni avstrijski vladí oči odprlo, da politika, ki jo v Trstu gojí, je poguba Avstriji. Noter do današnjih dni se je prepustilo Hermetu in njegovi bandi, da je v mestnem županstvu gospodovala in rogovilila po svoje. Bo li zdaj drugače? Vederemo!

V Gorici 14. aprila. — Vélíki petek in prva dva praznika Velikonočna nam je dež skazil; ali bo jutre kaj bolje, kedo more vediti? V Gorici imamo namreč tudi še praznik — dopoldne cerkvén, popoldne posveten; vse gre ven, če je vreme ugodno, in so štacune zaprte. — Za praznik je prišel sem k svoji družini g. minister Chlumecky. — Cesarjeva sreberna poroka se bode po ukazu našega preč. nadškofijskega ordinariata po vsi nadškofiji sè slovesno mašo in zahvalnico obhajala. Duhovščina podpisuje v isti namen (latinsko) vdašno adresó. Enake adrese napravljajo občinska starešinstva, in sicer — nadejam se — v slovenskem jeziku. Povsod bodo tudi primerne slavnosti. — Prvi dnevi Vélícega tedna niso bili tihi letos v Gorici: rekrutovanje je bilo in vsled tega navadno obligatno rogoviljenje. Dva dni so nosili neki fantje slovensko zastavo po mestu in peli — po laškem napevu (ako se ne motim) slovenski tekst. Lahe je jezilo, videti slovenske barve; marsikaterega Slovenca pa je žalilo to, da ne znajo naši fantje slovenske zastave in narodnosti spodobniše častiti. — Pa kaj bi od netrezne slovenske mladine zahtevali spodobnosti, ker je še trezni, olikani meščani — kakor se kaže — nič kaj ne cenijo. Tisti večer pred Vélíkim četrtkom je šla namreč svečana bakljada z mestno bando po ulicah pred županovo hišo slaviti g. dr. Deperis-a, ker je mestno posojilo srečno dognal — na papirji, zakaj denarjev ni še doneslo do sedaj. Vsakako bi bil za bakljado te praznike primernejši čas. Sicer pa je godce in poslušavce dež razgnal. — Naši slavni tatje so se zdaj v kokoši zaljubili: v mestu in bližnjem Št. Petru so te dni kradli; z dobrim vpehom pri g. dekanu v Št. Petru. — Kaplan mestne farne cerkve sv. Ignacija, preč. gosp. France Vidic, Ljubljancan, je postal dekan kanalski.

Iz Dražič. — 10. dne u. m. smo imeli volitev občinskega starešinstva, pri kateri je bil voljen Marko

Nemanič za župana, Ive Pezdirc, Martin Pečarič in Jurij Prus za svetovalce.

Iz Ljubljane. (*Volitev v mestni odbor*) iz 3. razreda se je včeraj srečno izvršila. Zmaga národne stranke res je sijajna; vsi trije kandidatje njeni bili so z dvetretjinsko večino glasov izvoljeni: gospod Horak je dobil 150, gosp. Jurčič 147 in gosp. dr. Zarnik (namesti g. K. Kluna, ki se je novi izvolitvi odločno odpovedal) tudi 147 glasov. Kazinski kandidatje Ahtschin, Matian in Bamberg vjeli so le po 58 in 57 glasov. Volilcev šteje 3. razred 332, od katerih jih je prišlo letos volit 206, tedaj 6 manj memolani. — Danes je volil 2. razred, v katerem imajo po sedanjí volilni postavi uradniki absolutno večino, ki se za Taafeov opomin menda še tako malo brigajo kot za lanski sneg; zato, dokler „prekunšno“ na korist nemčurstvu skrpana sedanja volilna postava veljavo ima, nikakor zmagati ne more domača — narodna — stranka. Isto tako negotova je zmaga v 1. razredu, ki jutri voli, ker od ene strani jej nasproti stoji neozdravljiva nemarnost mnogih meščanov, katerim je volilna pravica še celó nadloga, — od druge pa materijelna odvisnost nekaterih domačinov od ljudi nasprotne stranke, katera odvisnost je tem večja, čem slaběji so časi in denarne zadrege huje. V obče rečeno: dokler nas drugačna vladna sistema ne reši sedanjih mršavih razmer, tudi pri volitvah ne bode tiste „proste poti“, ki je pred nekimi leti domačinom zagotovila odločno zmago. — V 2. razredu so bili voljeni nemčurski kandidati vit. Fr. Gariboldi, dr. Keesbacher in K. Leskovic z 280, 276 in 270 glasovi. Volilcev je prišlo 407, toraj so narodni dobili okoli 130 glasov.

— (*Odbor družbe kmetijske*) je imel 10. dne t. m. posebno sejo, v kateri je bil načrt pogodbe dodelan, po kateri je družbo kmetijsko volja, sprejeti od c. kr. ministerstva kmetijstva ponujena jej opravila, katera je dosihmal opravljala posebna c. kr. deželna konjerejna komisija, pa je zdaj odpravljena. Poročevalec tej zadevi je bil odbornik g. Murnik, z odbornikom g. Seunigom vred, ud bivše konjerejne komisije. Če sl. ministerstvo odobrí načrtano pogodbo, je družbi kmetijski zavarovana samostojnost v opravlilstvu, pa je tudi obvarovana vsakoršnih lastnih stroškov, dela pa bode dotični odbor precej imel s tem novim pravilom.

— (*Iz seje dež. odbora 4. in 11. aprila.*) Na prošnji župansteve občine Kranj in Semič bode deželna deputacija najudanejša voščila omenjenih občin o sreberni poroki 24. aprila t. l. Nj. Veličanstvoma naznanila; — volitev deželnega poslanca dr. viteza Gutmansthal-Benvenutti-a iz kurije velikega posestva namesti dr. viteza Vestenecka se bode deželnemu zboru v potrjenje predlagala; — štatute (pravila) dekliške sirotišnice v Ljubljani, v katero ima priti po sklepu zadnjega deželnega zbora tudi 20 sirot na troške sirotinskega zaklada, je deželni odbor pregledal in z malimi premembami sprejel; — vodstvo deželnega gledališča za leto 1879/80 se oddá prejšnjemu vodji Emilu Ludwigu; — vsled Najvišjega potrjenja v zadnjem deželnem zboru sklenjenih prememb v ljudskih šolskih postavah od 25. februarja leta 1870. dež. zak. št. 11 in od 29. aprila leta 1873. dež. zak. št. 21. in 22 se deželni šolski svét opozori, da se pri proračunu normalno-šolskega zaklada za leto 1880. na te premembe ozira; — tovarni za steklo v Kočevji se v podporo tovarniške ljudske šole enkrat za vselej dovoli 50 gold. iz normalno šolskega zaklada; — županstvu občine trzinske se na prošnjo na deželni zbor za odračanje povodnji Pšate naznani, da se omenjena prošnja izročí po vodni postavi okrajnemu glavarstvu kamniškemu v rešitev, in da naj se občina obrne na

kmetijsko družbo za naklonitev denarne podpore iz založbe, katero ima ministerstvo kmetijstva za izboljšanje (melioracije) zemljišč; — županstvu občine sv. Križa pri Radečah se dovoli pobéranje 23% priklade na davke v podobčini Šentjurski leta 1879.; — prošnja občine Sturija za pobéranje 30% priklade na užitnino leta 1879. in prošnje več vipavskih občin za povečanje občinske takse za občinske mere pri prodajah vina na debelo predložile se bodo deželnemu zboru v potrjenje; — županstvu občine Cerknica se naznani, da se v porazumljeni s c. kr. deželno vlado uže dovršeno združenje cerkniške občine z begunjsko v eno občino potrdi; — županstvom se naroči spolnovanje deželne postave od 17. junija leta 1870. zaradi pokončavanja gosenic, hroščev in drugih sadju in zemljiškim prideikom škodljivih mrčesov, ter se iz deželno-kulturnega zaklada 100 goldinarjev dovoli in kranjski kmetijski družbi na razpolaganje dá za darila za posebno marljivo pokončevanje teh mrčesov; — županstvu občine sv. Križa pri Kostanjevici se odgovori na prošnjo za podporo k troškom za straženje hrvaške meje, da se ne zatrosi goveja kuga na Kranjsko, da naj se za povračilo teh troškov iz državne blagajnice obrne na c. k. okrajno glavarstvo, kateremu naj dotične troške izkaze; — predlog vodstva deželnih dobrodelnih naprav se odobri, da se izpusti 16 mirnih in neškodljivih blaznih iz norišnice, da se naredi prostor za sprejem nevarnih blaznih; — vsled deževnega vremena lansko jesen se po predlogu glavnega odbora za obdelovanje ljubljanskega mahú izjemno dovoli to spomlad požiganje močvirja do 15. maja. — Dopis deželne vlade, da je v zadnjem deželnem zboru sklenjena 20% priklada na direktne davke in na užitnino od vina in mesa za leto 1879. za potrebnost zemljišno-odveznega zaklada zadočila cesarjevo potrjenje, vzel je deželni odbor na znanje; — dunajsko ministerstvo se naprosi, naj pri ogerskem ministerskem predsedstvu posreduje, da ogerski uradi deželnemu odboru ne pošiljajo magjarskih dopisov; — v proračun normalno šolskega zaklada za leto 1880. se bode postavilo in prihodnjemu deželnemu zboru predlagalo 1000 gold. subvencije za zidanje šole v spodnji Šiški.

— (*Čitalnica naša*) napravi prihodnjo nedeljo, 20. dne t. m., sijajno veselico v spomin sreberne poroke Nj. veličanstev, katera se začne s pevanjem Haydnove „cesarske himne“; po njej govori gospá Franja Ravnikarjeva „slavnostni govor“, in potem se poje Bendelnov zbor s čveterospévom: „Svoji k svojim“. Po besedi se prične izborni bal. — Častite gospode, gospé in gospice k tej izvanredni veselici vljudno vabi čitalničin odbor.

— (*Na Dunaj*) gre prihodnjo sredo ob eni uri popoldne iz Ljubljane poseben železnišk vlak, ki pelje ljudi k slovesnostim cesarjeve sreberne poroke; za tje in nazaj se plača v vozu 2. razreda le 18 gold., v 3. vozu pa 12 gold. Za malo denarja se bo dal Dunaj videti.

— („*Cesar Franc Jožef*“) se zove lična slovenska knjiga, ki jo je v spomin petindvajsetletnice sreberne poroke presv. cesarja sestavil Jos. Ciperle, založilo in izdalo slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani v tiskarni J. R. Milica. Obsega knjiga 50 strani v osmerki, na čelu ima podobi Nj. veličanstev presvitlega cesarja in cesarice, v knjigi je na kratko, šolski mladini primerno popisano življenje svitlega cesarja in čas njegovega vladanja. — „Slavni god poroke cara vse narode prešinja, padle narodnosti so meje“ zakličimo s pesnikom tudi mi. Naj začuje naš narod, naša mladina

povest o svitlem vladarju v svojem domačem jeziku.“ Zato vabimo vse slovenske rodoljube in prijatelje mladine, da poskrbé mladini tako berilo. — Cena knjigi je: 1 iztis veljá 15 kr., s poštnino 2 kr. več, 10 iztisov stane 1 gold. 40 kr., 50 iztisov 6 gold. 50 kr., a 100 iztisov 12 gold. Knjiga je mehko vezana, a dobro sešita, ter se dobiva pri tiskarju g. Milica, pri tajniku slovenskega učiteljskega društva učitelju g. Močniku; razpošilja pa knjigo tudi predsednik „Narodne šole“ učitelj g. F. Stegnar. Udje slovenskega učiteljskega društva dobé knjigo brezplačno.

— (*Vol velikán*), o katerem je naš list poročal, je bil uni teden zaklan. Mesá je imel 12 centov, loja blizo 2 centa; se vé da je bilo mesó, s katerim je mesar Črne Ljubljancanom o velikonočnih praznikih postregel, jako okusno.

— + Ravnokar je mrtvaški zvon nam naznanil prežalostno vest, da je naš velečenjeni rodoljub gospod Peter Kozler po dolgi bolezni umrl.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Jutri, 17. aprila, se ima zopet začeti državni zbor. Poslanci so na velikonočne praznike nesli „pirh“ finančnega ministra domú, s katerim so davkoplačevalce malo razveselili, kajti po besedah, ki jih je govoril 2. dne t. m., jih čakajo novi davki, ali pa povikšanje dosedanjih. No, kam za božjo voljo pridemo? Pod Hohenwartovim ministerstvom leta 1871. so zemljiški in drugi direktni davki znašali 78, lani pa uže 89 milijonov gold.! Pa tudi indirektni davki so se zadnja leta pomnožili za 31 milijonov gold.

— Novinko, ki jo je državni zbor sklenil k postavi o zemljiškem davku, je cesar potrdil.

— Cesar je z veliko slovesnostjo opravil nogoumivanje v dvorni dvorani, cesarice ni bilo.

Iz Prage. — Nemški Pemci so uže začeli ongaviti za prihodnje državne volitve. Herbst noče nič slišati o kakem novem programu svoje stranke, rekši, da kakošne bistvene premembe notranje politike za prihodnji čas ni še misliti!

Iz Pariza. — Po najnovejših poročilih predlaga Rusija, naj vzhodno Rumelijo zasede samo italijanska armada. — Ta predlog izbuja veliko pozornost svetá.

— Minister notranjih oprav je razposlal prefektom okrožnico, v kateri jim ukazuje nadzorovati pridige župnikov v cerkvah in vse tiste nemudoma zatožiti sodnijam, ki napadajo republiko. Zopet nov „kulturkampf“ na Francoskem.

Iz Petrograda. 14. dne t. m. je neki sluga finančnega ministerstva z imenom Sokolov sprožil iz revolvera 4 krogle na cesarja, pa ga k sreči ni rnil. Ko so hudo delnika zgrabili, si je hotel zavdati s strupom, ki ga je pri sebi imel. — No, zdaj niso cesarji in kralji več varni svojega življenja!!

Bosna. Iz Sarajeva. — Iz Novobazara dohajajo za Turčijo jako neugodna poročila. Ondašnja turška krdela se ne brigajo za nobeno disciplino, vojaki uha-jajo ali se bolne delajo; tudi oficirji so jako nečimurni v svoji službi, ker se jim plača nikoli o pravem času ne odrajuje. Vrh tega goljufajo paše vlado o tem, da jej pri prevaževanju živine in drugih stvari sto- in tisočkrat več stroške zaračunajo, kakor so v resnici. Tako na priliko so paše dozdej zaračunali okoli 12.000 konj, katerih so pa komaj nekoliko sto nakupili.